

rült a bírtok. Jól értik ám a csehek? Egy föld nélkül maradt a gazda. Csak éppen a ház maradt meg. Mit tett hát a fiatalja, fölkereskedött és fölment a lögyekbe. Az öregje lenn maradt az asszonnyal, meg a lábas jószágokkal. A legények most fát vágnak odafönn. Bizony megfordult nálunk a világ. A magyarból és a többől nap ezámós lett, a csehből — e! tetázik tudni, a kis halat megesszi a nagy hal, a nagy halat a még nagyobb hal ...

Ezernyi szikrát hány a vonat, anynyiannyi hulló csillagot. A távolban már csak itt-ott égnek lámpák. Fényük remeg, a csillagokkal beszélnek Zeolánán töltjük az éjt. Reggel indulunk tovább. Gyalog megyünk. A hegycsúcsok új magyarjait keressük fel.

Délre elvágjuk a podlógomni asztalokat. A hátszékbe előkerül joféle esztrogomni pórköltésalonna és magátkindigató számrégyi bor. Kilocscent juk az üvegéből a bor elejét, hadd igyék a szomjas föld is. Magyar bort leszik. Gilling, galang, ging, gang — szól a tyehoval harang.

Aldassék az Isten! Napáldozóra fölérünk a Szakali Dvioráriára. Köröskörül erdő borítja a hegyeket. Örökös muzika szól, a fenyvesek zsongják méla dalukat. Orgonajátéknak tűnik. Metronom is hallatszik: tik-tak.

Fejzecsapások. A fenyves gyérül apró házak bukkannak elő. Tíz, husz harminc. Feljebb is egynehány. Kéményük füstöl. A kis falu csöndes magányban áll.

Éneklés hangzik. Fiatal menyecské énekel. Az első házikó előtt tűz ég. A szofagafáról tűz lóg le. Benne vacsora rotyog. Dalolva kavargatja a menyecské.

— Adjon Isten jó estét, — köszönünk.

— Jóestét maguknak is — fogadják kisvártatva.

— Készül-e a jó vacsora?

— Hogy készül-e? Már készen is van. Jönnek is az embörcök.

Nóta hangját hozza a szellő. Menetelösen énekelnek. Fejzecsapások ereszkednek alá szép zorjában.

mindjárt napazámossorban is. Most csak, hogy körülöttünk ül az egész te lep népe. A tűzbe néznek hazajáró gondolatlalt.

A tulós hegyen is ég tűz. Két helyen. Mintha szemre lenne a hegynek, belebámul a csillagos éjszakába.

Pattog a rözse, táncolnak a lángok, hazátlan magyarok keresik benézők eltűnt időket szabadságot, boldogságot.

Az asszony a tűzet éleszi. Magasan lobognak a lángok. Most látjuk

mindjárt napazámossorban is. Most csak, hogy körülöttünk ül az egész te lep népe. A tűzbe néznek hazajáró gondolatlalt.

A tulós hegyen is ég tűz. Két helyen. Mintha szemre lenne a hegynek, belebámul a csillagos éjszakába.

Pattog a rözse, táncolnak a lángok, hazátlan magyarok keresik benézők eltűnt időket szabadságot, boldogságot.

Az asszony a tűzet éleszi. Magasan lobognak a lángok. Most látjuk

Keletkanadában a legjobb, legbiztosabb és leggyorsabb pénzküldés itroda.

Fénelküldésekért teljes felelősséget vállalok.

HAZAK, FARMOK STB. ADASVETELET INTEZTESSE VELEM

Bármilyen ügyes-bajos dolgában forduljon hozzám:

LOUIS SZABO

BOX 244 515 SOUTH Main Str. Welland, Ont.

A „CANADIAN NATIONAL RAILWAY EXPRESS” magyar megbízottja.

ÖTVENEZER DOLLAR LETT A LÁNGOK MARTALÉKA

A múlt hét folyamán ismét nagy tűz pusztított Winnipegben A North Star Oil st. bonifceoi olajfinomító telepén eddig ismeretlen okból kedden este kigyulladt egy olajtartály és az egész gyártélpel pillanatok alatt láng baborította. Egyedül Tanghe nevű munkás tartózkodott az egyik olajfinomító tereben, aki akkor vette észre a veszedelemet amikor már teljesen körülvették a lángok. Nagynehezen mégis kimenekült az égő pokolból, de súlyos égési sebeket szenvedett s most a kórházban ápolják. Mire a tűzoltók megérkeztek, már mind a kilenc olajtartály lángokban állott, b'borvörösré festvén az égboltot. A nagy készütséggel kivonuló tűzoltóság sikeresen is az északra fújó szél segítségével a lángnyelveket a legnagyobb benzintartányoktól távolították s így néhány kisebb tartány felrobbanása után a tűzet el is fojtották ezáltal egész vagyont mentvén meg az olajgyárnak. A kár így is meghaladja az 50,000 dollárt, mely azonban biztosítás utján megtérül.

MELEG NYÁRBAN IRTA VÁRY DOMOKOS

Meleg nyárbán, A határbán Kasza pendül, Fűből rénd ül. Napsütötte acélkarok ... Édes szavu magyar dalok.

Mily legények ... Milyen ének! Milyen épek, Milyen szépek! Azt a rendet csak vágjátok, A nótát csak daloljátok!

Hisz ti vagytok, Ti maradtok Erős fája Koronája Ami haladokló hitünknek, Sokat váró reményünknek.

Meleg nyárbán, A határbán A rend megdül Hit nem rendül, Mert zengök a magyar dalok, Erősek az acélkarok!

Megoldódott a Hudson Bay kétéves titka

Három emberéletet követelt a zord észak

Több, mint két évvel ezelőtt, 1926 júniusában John Hornby, kiváló angol természetbúvár két unokaöccsével megindult Alberta legészakibb emberlakta területéről a még vagy 400 mér földnyire északra fekvő Great Slave Lake irányában, hogy ott felfedezze a Thelon folyót és a Chesterfield öböl környékét kutassa át.

Hornby nem vitt magával szánt és kutyákat, amiből arra következtettek, hogy még a tél beállta előtt vissza szándékozik térni. Bár semmit sem hallottak felőle egész ősszel, biztak a tapasztalt felfedező rátermettségében és senki sem hitte volna, hogy neki, aki a Hudson Bay vidéket talán a legjobban ismerte, a legcsekélyebb baja is történjék.

1927 tavaszától kezdve azonban már aggódni kezdtek barátai és az Északnyugati Terület rendőrsége parancsot kapott a kis felfedező társaság felkutatására.

Hosszantartó eredménytelen nyomozás után az ottawai rendőrfőparancsnokság a közelmúltban Joyce rendőrfelügyelőt szikratávíron jelentést kapott, amelyben megígérték, hogy két unokatestvére holttestét végre megtalálták a Thelon folyó északi partján, nem messze a Hudson Baytól, egy elhagyatott menedékhelyen.

A világtól távoleső, kezdetlegesen összerótt gömbfa-kunyhóban az éhségtől elpusztult három ember utolsó napjainak borzalmas nyomal látszottak. A rendőrök nem találtak semmiféle élelmiszert a házában, sőt a ismerencsétlen felfedező utolsó kétségbeesett óráiban még a cipőjüket és a csomagjaikat átkötő szíjjaikat is megfőzték és megették.

A katasztrófát azzal magyarázzák, hogy 1926-ban tulkorán köszöntött be a tél az északi vidékeken, a jávorszarvas (caribou) pedig annyira kipusztult, hogy nem tudtak maguknak élelmet szereznl.

ISMÉT VIZBE FULT EGY MAGYAR

Csik Sándor, Fort Francesben dolgozó honfitársunk levélben értesített bennünket földije, a jelenleg cseh megszállás alatt levő Gömör megyei Horkáról való Barkay Pál haláláról. Barkay Pál augusztus első vasárnapján reggelén kiment fürdeni a Rainy Riverbe és sohasem tért vissza. Mikor már ébédre sem jött meg, sőt délután három óráig sem mutatkozott, a barátai rosszat sejtve kimentek a folyó partjára, ahol meg is találták Barkay honfitárs ruháit, azonban őt magát hiába keresték.

Harmadnapra két mérföldnyi re fölvetette a víz, ahonnan a zután Fort Francesba vitték a szegény Barkay Pált és ott is temették el e hó 9.-én.

Barkay Pál halála nagy szomorúságot okozott a Fort Frances vidéki magyarok között, an nál is inkább, mert ő tartotta el özvegy édesanyját. Csekély kis pénzéből aligha futja a temetési költség s így aki akár a legkisebb adománnyal is hozzá tud járulni, küldje adományait Csik Sándor utján (Box: 868, Fort Frances, Ont.) és mi azt hirlapilag fogjuk nyugtázni.

Sajátmagát operálta meg egy vadász

A British Columbiából érkezett jelentések szerint a Prince Georgetól 350 mérföldnyire északra vadászó John Overy sajátkezűleg vágta le négy lefagyott lábujját, nehogy vérmérgezését kapjon. Az operációt egy konyhakészel végezte, melybe fűrészfogakat reszelt és szel vágta el a csontokat. Az operáció három napot vett igénybe, mely után, Overy 50 mérföldet gyalogolt a legközelebbi szomszédig, aki a Prince George-i orvoshoz szállította őháton. A doktor megállapítása szerint az operáció 76 nyesen sikerült és a beteg rövidesen visszaindulhat az északba.

ELŐFIZETŐINKET KER-OK. HOGY mindennemű círváltozásnál előző kiadványunkra tudatni sziveskedjenek.

PATTOG A RÖZSE

Összes ember jár elől. A nóta a falucsakában ér véget. Ide is, oda is köszöngetnek.

A házikók előtt hevenyében összeácsolt padkák állnak földbeörösítve. Letelepedik a munkásnép. Az asszonykák sürögnek, itt trapacskát hoznak taláiban, ott illatos paprikát, a mott juhturos galuskát. Bennünket is invitálnak. Tiszteesség okéart az öreg munkás padkájára telepedünk. A számadó. Kis tálakba gidapörköltet oszt az asszony. Vacsora közben beszélgetünk. Az öreg munkás a telet előljárja. Elvégezi a számadást, alkuszik a munkára, embereket vesz fel, ha kell igazságot is tesz, ha szűk ség van rá. Úgy történik minden, ahogy ő akarja, békeségben telnek a napok.

Vacsora után pöttömnyi gyerek bontogatja háttizsákunkat. A számadó unokája. Nagy, fekete szemét kérdően emeli ránk. Biztatjuk.

Egy darab fehér kenyeret vess ki. Néál a kenyeret, mit is tegyen vele?

— Kalács — dadogja és az öregapjának nyújtja.

— Magyar kalács, fiam, magyar buzakenyér.

Megremeg az öreg hangja.

— Egyél kis legény, a tied — biztatjuk újra.

A kis gyerek még jobban kimeresztli szemét, aztán inge alá dugja a kenyeret és eltipez a házikóba.

— Hányan vannak itt gazd'uram?

— Kérdezzük, hogy másról beszéljünk.

— Egy kisközséget kitesszünk. De még vannak fölfele is. A telepek elszóródva Rózsahegyig érnek.

— Télen is itt laknak?

— Itt bizony. Akkor köll csak igazán a fa. Most épültfát szállítunk, télen tüzeltőre valót.

— Aztán hogy megy soruk?

— Dolgozatunk, megkeressük a mindennapi kenyeret. No, azért háza is juttatunk valamicskét. Kuporgatunk a jobb időkre. Harmadsorba jutottunk, de reménykődünk, hogy megfogjuk még az eke szarvát. Néha néha lelátogatunk, hogy könnyebben muljanak a napok. Nem egyszer lánykerőbe is megyünk. Itt nem sokát vár a legény. Kétszer se megy haza és már kiválasztotta párját. Az esketés odalenn történik, a lakodalom itt. Így hát meg vagyunk, elégedünk és erőnket iparkodunk megtartani — ha

NAGY BANYASZERENCSETLEN-SEG AZ EGYESULTEKBEN

Az Irvona közsébnányatársaság egyik Coalport, Pennsylvania-i tárnája felrobbant, maga alá temetvén 14 munkást, kik közül csupán egyet sikerült megmenteni. A szerencsétlenség alkalmából 137 ember szenvedett kisebb-nagyobb sérülést és sokan kerültek gázmérgezéssel kórházba.

A LEGÉNY BÁNATA

A nősülendő legény emigyen sopánkodik apja előtt:

— Könyű kendnek ide sapám. Maga az idegyámat vette el, de nekem egészen ismeretlen lányt kell feleségül vennem.

— Kik törték ki, mondó, fiu? A fiu ekkor se mondott semmit. Csak úgy általánosságban.

— Két évvel ezelőtt a zászlót kítették a toronyba. Aztán jöttek a katonák és végigverték a népet.

— Az asszonyokat is?

— Az asszonyokat is. Ingem édesanyám elbujtatott a pajtá-hijába, a sarju közé ...

No, ilyet se hallott. Bejárta a fél Európát, Ázsiát, harcolt a muszkával, csehkel, vörössel, fehérel, lettel, kinézerrel, de a fehérmepet nem bántották. Sem ő, sem az ellenfelek. Hm, de nagyon kifordult ez a világ a sarkából.

— Hát mi a neved, flacskám?

— Nyulas Péter, szolgálatjár.

— Az édesapádat hogy hívják?

— Ökgyelmét is annak hívják, ha megtartotta még az Ur-isten ...

A szembéján nedvesedni kezdett.

— Meg, ha imádkoztál érte. Ha jó voltál te is, anyád is?

— Jók vótunk ml. Dolgoztunk és vártunk.

Erre idős Nyulas Péter elvette a két mázos korszót, letette a kupuzabé mellé, a fiut pedig fel emelte hóna alatt és össze-vissza csókolta.

— Hát Péterkém, okos, kis magzatom, az Isten hazavezérelte az édesapádat ...

Aztán az ölebe nyálából fiúnak feladta a két korszót s vite befelé. A fiatalasszony a pitvarba dagasztott, mikor látja őket jónni a kiskert mellett. Előbb megjött, mikor a hosszú-

szakállas, marcona embert meg pillantotta. Kinéz élesen az ajtón:

— Somlyó! Máriám, hiszen ez a Péteröm ... az életem, a zaimdenem ...

Péter letette öléből a fiát a mázos korszókkal, a háttizsákot, köppenyt, a hórhorgos kucsmát.

— Az Isten áldjon meg Máriáskó. Meggyüttem szerencsésen. Látom, rendben van a háznunk tája ...

Megölelte az asszonyt, megcsókolta. De az csak sirt, jajgatott, kacagott. Az érzések olyan orkánja tépte a lelkét, hogy azt nem tudta szabályok közé szorítani.

— Csillapulj Máriáskó. Csendesülj, mert még félreverik a harangokat.

— Az sincs, hites uram, azt is elvitték kietekkel a háboruba.

— Hát mitek van, ha harangotok sincs?

— Mlénk a harag és a hallgatás. Csak beszélni nem szabad és hivatalba menni. Minden pénzt elvesznek s a végén kidobnak. Hej, szegény székely nép, ugy bännak veled, mint a barmokkal ...

— Mit beszélsz? A barommal jól bánik a pástör is, a gazda is. A barom, a csorda az az én tudományom. Így igaz.

— Csakhogy kied is megkapná a pástorságot. Mert most abba is belésszólnak.

— Megtiltják, hogy ne legyenek ami voltam?

— Meg, ha nem fizet.

— Hát a francia király akar Nyarádremetén tehénpásztor lenni?

— Végeseszű, szegény asszonyi állat vagyok, nem tudom, hogy van, de ha kied nem fizet a zsandárnak, bírónak, minek, akkor tehénpásztor se lehet ...

Nyulas Péternek meg kellett szokni az új állapotokat. Máris, kónak igaza volt. Fizetni kellett a bírónak, hogy belenyugodjék, hogy Péter lesz a tehénpásztor. A község becsülete érdekében azonban meg kellett állapítania hogy a bírót a román Felsőköhérol hozta oda a hatalom. Nem nyarádremetel földből nőtt ki. A székelyek is kérték, hogy váljalja a megtiszteltetést. Mert, akiket a Kárpátokon túlról hozott a hatalom, azt Dárius, vagy a Rotschild-pénzcsoport se tudta kielégíteni pénzzel. Mondogatták is az értelmiségből:

— Az óhazabeliek részére pedig a hadsereg foglalja el az afrikai gyémántmezőket.

Máriáskó csak attól félt, hogy valamelyik szombat este, mikor Péter leszokott jönni a kecskötgyeseiből, bemegy a szövetkezetbe s ott illogatni talál. Valamit kiszalaszt a száján s akkor végük van. No, de a Péter esze is srófon járt. Minek beszélne, minek ökvetetlenkedne. Hallgat.

A háboruban is az ész volt a fontos. A gépfegyvernek, ágyúnak nem lehet pusztakézzel nekimenni. Üres kézzel, hogy dacoljon egy egész fegyveres armádiával?

Hanem bármít végez az ember, bármily okos, mégis másképpen történik, ha más volt megírva a csillagokban. Nyulas Péter sem kerülte el a sorsát, bármennyire szerette volna.

Szép, havas februáriusi hónapban járunk, nagy esemény történt Nyulas Péter alszegi partján. Máris két erős, pompás fiu gyermekkel ajándékozta meg férjeurát. Péter felhuzta a szeszvári rámas csizmáját, felvette a darutollas kalapját. Egy egész vider bort vett. A bort a fia szállította haza. Ót barátai szóval marasztalgatták a volt katonabajtársak. Örvendeztek. És szerencsét kívántak. Maradt.

— Velem meg lesz elégedve új királyom. Katonákat nevelnek nekik. Sokat, sokat. Tizenkettőt.

A többiek megértették, helyeselték. Nem volt egy zavaró, lázadó hang. Megértés, mosoly, derű, béke. Illgattak is. Majd énekelni kezdtek. Szélesen, komolyan, szinte komorsággal, mintha nem kocsmában, de a templomban énekelnének.

Kítették a holttestet az udvarra. Nincsen, aki véges-végig sírassa ...

Dörömbölve nyílik az ajtó. S két feketekepű zsandár lép be.

— Mit busultok itt kalákába? Most már nyugodjatok bele és vigadjatok ...

Az egyik gazda bort tett elébe:

— Ha ti parancsoljátok, vigat is tudunk. És elénkelték, hogy a malomnak nincs kereke, mégis lisztet jár ...

Mikor már többet ittak, a csendörök zajongani, handaban dálni kezdtek. Az egyik részegen fogta a telt üveget s a kocsmáros feleségéhez vágta:

— Mérget tétél bele, szép magyar menyecske!

A kocsmáros nem volt benn. Nyulas Péter pofonszerítette a

csend, rend urát és kitette az ajtón, hogy elnyult a hóban.

— Pedig megesküdtem az asszonynak, hogy nem kötök beléjük ...

Mondotta. A dalolásnak vége Nyulas Pétert másnap megvasalva vitték a jegyzőhöz, a bíróhoz, a főszolgabíróhoz, az alispánhoz, de azok mind románul szóltak hozzá, s ő egy szót se értett az egészből.

Kéthónapi elzárás után haza bocsátották. Akkor sokan készültek Amerikába, de Nyulas Péter erősen lebeszélte őket:

— Ne menjetek ki. Inkább Amerikából is jöjjenek haza. A plébános ur azt prédikálta, Já-kóbnak tizenkét fia volt. Mi is utánozzuk a zsidókat. Ha minden székelynek tizenkét fia fog lenni ...

— Akkor?

— Akkor, — körülnézett, s minthogy ott már tudták, hogy még a testvéreben sem bízhatik az ember, simán és okosan így folytatta:

— Akkor Csaba királyfi és Réka asszony népe lesz a főtámasza szeretett, felséges atyáknak, Ferdinándus királynak ... A gyermek, testvéreim, a gyermek, a millió gyermek, az a jövőendő ...

A nyarádremetel székelyek hallgattak, hümmögtek, bólogattak, helyeseltek:

— A millió gyermek ... És büszkén felcsillant a szemük.